NN 50/2018 (1.6.2018.), Pravila korištenja sustava skladišta plina

PODZEMNO SKLADIŠTE PLINA D.O.O.

1006

Na temelju članka 92. stavka 3. Zakona o tržištu plina (»Narodne novine«, br. 18/2018) i Odluke o davanju suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije, klasa: 310-34/18-06/64 urbroj: 371-01-18-3 od 29. svibnja 2018. godine operator sustava skladišta plina, Podzemno skladište plina d.o.o., 29. svibnja 2018. donosi

PRAVILA

KORIŠTENJA SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet

Članak 1.

Ovim Pravilima korištenja sustava skladišta plina (u daljnjem tekstu: Pravila) uređuju se opis sustava skladišta plina (u daljnjem tekstu: skladište), razvoj, građenje i održavanje skladišta, upravljanje i nadzor nad skladištem, postupak rezervacije i korištenja skladišnih kapaciteta, nominacije korištenja skladišta, trgovanje skladišnim kapacitetima, povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava, usluge operatora sustava skladišta plina (u daljnjem tekstu: Operator), prava i dužnosti Operatora i korisnika sustava skladišta plina (u daljnjem tekstu: Korisnik), ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja sustava skladišta plina, naknada štete, objava podataka i razmjena informacija, mjerna pravila, pravila raspodjele pri skladištenju plina, pravila prodaje uskladištenog plina u otvorenom postupku i postupak raspodjele pojedinačnih stalnih usluga.

Članak 2.

Pravila je dužan primjenjivati Operator, Korisnici, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator tržišta plina, proizvođač prirodnog plina opskrbljivač i trgovac plinom te voditelj bilančne skupine.

Članak 3.

Operator je dužan osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa skladištu, imajući u vidu sigurnost opskrbe plinom, razvoj skladišta i njegovo ekonomski učinkovito korištenje.

Značenje pojedinih izraza

Članak 4.

(1) Izrazi koji se koriste u ovim Pravilima imaju značenja utvrđena zakonima kojima se uređuje energetski sektor, regulacija energetskih djelatnosti, tržište plina, područje rudarstva i mjeriteljstva, kao i propisima i aktima donesenima na temelju tih zakona.

(2) U Pravilima se koriste izrazi koji u smislu ovih Pravila imaju sljedeće značenje:

1. *autorizirana osoba Korisnika* – je fizička osoba koja je imenovana od ovlaštene osobe Korisnika te kojoj je Operator dodijelio korisnička prava za pristup informacijskoj platformi Operatora sustava skladišta plina;

2. *bušotina* rudarski objekt koji povezuje ležište s nadzemnim postrojenjima i omogućava utiskivanje plina u ležište i povlačenje plina iz ležišta (radna bušotina), ima funkciju praćenja rada skladišta (kontrolna i/ili mjerna bušotina) ili služi za povratno utiskivanje slojne vode;

3. *bilančni račun* – evidencija o dnevnom prometu na primarnom i sekundarnom tržištu kapaciteta sustava skladišta plina s početnim i završnim stanjem količine plina u kWh za svakoga pojedinog korisnika sustava skladišta plina;

4. *ciklus povlačenja* – razdoblje tijekom kojega se plin povlači iz sustava skladišta plina i koje traje od 1. listopada do 31. ožujka tekuće skladišne godine ± 30 dana;

5. *ciklus utiskivanja* – razdoblje tijekom kojega se plin utiskuje u sustav skladišta plina i koje traje od 1. travnja do 30. rujna tekuće skladišne godine ± 30 dana;

6. *dugoročna usluga* – usluga koju pruža operator sustava skladišta plina za razdoblje od jedne ili više godina;

7. *informacijska platforma* – informacijski sustav operatora sustava skladišta plina koji je podrška provođenju postupaka i procedura za pružanje usluge skladištenja plina;

8. *internetska stranica* – internetska stranica operatora sustava skladišta plina, www.psp.hr;

9. *izlaz iz skladišta* – mjesto fizičkog spoja između sustava skladišta plina i transportnog ili distribucijskog sustava i točka isporuke plina u transportni sustav za vrijeme ciklusa povlačenja;

10. *izvanredna renominacija* – renominacija koju korisnicima odobrava Operator u slučaju izvanredne situacije na sustavu skladišta plina, pisanog naloga operatora transportnog sustava nakon aktiviranja proizvoda odnosno usluge uravnoteženja poslije zadnjeg propisanog roka ili pisanog naloga operatora povezanog sustava radi izvanredne situacije na povezanom sustavu koja ugrožava sigurnost opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj;

11. *kapacitet povlačenja* – količina plina koja se može povući iz skladišta u jedinici vremena, izražen je u kWh/dan odnosno kWh/sat;

12. *kapacitet utiskivanja* – količina plina koja se može utisnuti u skladište u jedinici vremena, a izražen je u kWh/dan odnosno kWh/sat;

13. *korisnik sustava skladišta plina* – operator transportnog sustava, opskrbljivač plinom, trgovac plinom i proizvođač prirodnog plina koji sustav skladišta plina koristi na temelju ugovora o skladištenju plina;

14. *kratkoročna usluga* – usluga koju pruža operator sustava skladišta plina za razdoblje kraće od 12 mjeseci;

15. *krivulja povlačenja* – grafički ili matematički prikaz ovisnosti stalnog kapaciteta povlačenja o uskladištenom obujmu plina u određenom trenutku;

16. *krivulja utiskivanja* – grafički ili matematički prikaz ovisnosti stalnog kapaciteta utiskivanja o uskladištenom obujmu plina u određenom trenutku;

17. *m^3 plina* – količina prirodnog plina koja pri temperaturi od 288,15 K i tlaku od 101.325 Pa zauzima obujam od jednoga prostornog metra;

18. *nenominirani kapacitet* – ugovoreni kapacitet koji korisnik sustava skladišta plina nije nominirao za korištenje;

19. *nepovučeni plin* – uskladištena količina plina evidentirana na bilančnom računu korisnika sustava skladišta plina nakon isteka ugovora o skladištenju plina;

20. *nominacija* najava količine prirodnog plina koju korisnik sustava skladišta plina namjerava utisnuti u ili povući iz sustava skladišta plina;

21. *operator sustava skladišta plina* – tvrtka Podzemno skladište plina d.o.o.;

22. *plinski dan* – razdoblje od 24 sata koje počinje u 6:00 sati i traje do 6:00 sati sljedećeg dana;

23. *plinski jastuk* – obujam plina u ležištu potreban za upravljanje skladištem i održavanje odgovarajućega minimalnog tlaka u skladištu;

24. *početni ležišni tlak* – početni tlak zatečen u poroznim formacijama, na referentnoj dubini, prije stavljanja ležišta u rad;

25. *pojedinačna usluga* – usluga korištenja radnog volumena, kapaciteta utiskivanja i kapaciteta povlačenja kao razdvojenih usluga;

26. *povlačenje* način rada skladišta pri kojem se plin fizički isporučuje iz sustava skladišta plina u transportni sustav;

27. *prekidivi nenominirani kapacitet utiskivanja na dnevnoj razini* – usluga na temelju koje korisnik sustava skladišta plina stječe pravo na nominaciju neugovorenih kapaciteta utiskivanja, a čije korištenje operator sustava skladišta plina može djelomično ili potpuno ograničiti;

28. *prekidivi nenominirani kapacitet povlačenja na dnevnoj razini* – usluga na temelju koje korisnik sustava skladišta plina stječe pravo na nominaciju neugovorenih kapaciteta povlačenja, a čije korištenje operator sustava skladišta plina može djelomično ili potpuno ograničiti;

29. *prijelazni način rada* – način rada pri kojem se nominirana količina plina utisne u skladište ili povuče iz skladišta kroz manji broj sati tijekom plinskog dana;

30. *primarno tržište* – tržište na kojem kapacitetima sustava skladišta plina trguje operator sustava skladišta plina;

31. *radni dan* – svaki dan osim subote, nedjelje te blagdana u Republici Hrvatskoj;

32. *radni volumen* – obujam plina u skladištu, koji ne uključuje projektirani obujam plinskog jastuka, koji može biti utisnut ili povučen pomoću instaliranih podzemnih i nadzemnih objekata, ovisno o zakonskim i tehničkim ograničenjima, u jednom ciklusu rada skladišta;

33. *raspoloživi kapacitet utiskivanja* – dio kapaciteta utiskivanja koji nije obuhvaćen ugovorima na snazi u određenom trenutku i raspoloživ je za ugovaranje drugim korisnicima sustava skladišta plina;

34. *raspoloživi kapacitet povlačenja* – dio kapaciteta povlačenja koji nije obuhvaćen ugovorima na snazi u određenom trenutku i raspoloživ je za ugovaranje drugim korisnicima sustava skladišta plina;

35. *raspoloživi radni volumen* – radni volumen koji nije ugovoren u određenom trenutku i raspoloživ je za ugovaranje drugim korisnicima sustava skladišta plina;

36. *raspoloživi skladišni kapacitet* – dio kapaciteta sustava skladišta plina koji nije ugovoren u određenom trenutku i raspoloživ je za ugovaranje drugim korisnicima sustava skladišta plina;

37. *skladišna godina* – razdoblje koje počinje u 6:00 sati 1. travnja tekuće godine i traje do 6:00 sati 1. travnja sljedeće godine;

38. *stajanje* način rada skladišta pri kojem nema fizičkog protoka između sustava skladišta plina i transportnog sustava;

39. *stalni kapacitet utiskivanja* – pojedinačna usluga na temelju koje korisnik sustava skladišta plina stječe pravo na korištenje ugovorenih kapaciteta utiskivanja čije korištenje operator sustava skladišta plina ne može prekinuti ili ograničiti, osim u slučajevima propisanim pozitivnim pravnim propisima;

40. *stalni kapacitet povlačenja* – pojedinačna usluga na temelju koje korisnik sustava skladišta plina stječe pravo na korištenje ugovorenih kapaciteta povlačenja čije korištenje operator sustava skladišta plina ne može prekinuti ili ograničiti, osim u slučajevima propisanim pozitivnim pravnim propisima;

41. *standardni paket skladišnog kapaciteta* – paket radnog volumena u iznosu od 50 GWh s pridruženim krivuljama ovisnosti kapaciteta utiskivanja i kapaciteta povlačenja o obujmu plina uskladištenog u određenom trenutku;

42. *tehnički skladišni kapacitet* – maksimalni radni volumen, kapacitet utiskivanja i kapacitet povlačenja koje operator sustava skladišta plina može ponuditi korisnicima sustava skladišta plina, ovisno o fizičkim karakteristikama postrojenja i o tehničkim uvjetima na ulazu u skladište i izlazu iz skladišta;

43. *ugovor o skladištenju plina* – ugovor sklopljen između korisnika sustava skladišta plina i operatora sustava skladišta plina, kojim se propisuju međusobna prava i obveze;

44. *ugovoreni radni volumen* – dio radnog volumena koji su kao stalnu uslugu zakupa ugovorili korisnik sustava skladišta plina i operator sustava skladišta plina za određeno vremensko razdoblje;

45. *ulaz u skladište* – mjesto fizičkog spoja između sustava skladišta plina i transportnog ili distribucijskog sustava i točka isporuke plina u sustav skladišta za vrijeme ciklusa utiskivanja;

46. *utiskivanje* način rada skladišta pri kojem se plin fizički preuzima iz transportnog sustava u sustav skladišta plina;

47. *van pogona* – razdoblje u kojem skladište nije u mogućnosti ponuditi niti jednu uslugu odnosno istu izvršiti u skladu sa uvjetima propisanim ovim Pravilima;

48. *virtualna nominacija* – najava količine plina koju korisnik sustava skladišta plina namjerava utisnuti u sustav skladišta plina za vrijeme načina rada povlačenje ili povući iz sustava skladišta plina za vrijeme načina rada utiskivanje;

49. *Zakon* Zakon o tržištu plina.

II. OPIS SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA

Članak 5.

(1) Sustav skladišta plina sastoji se od rudarskih objekata: jednog ili više ležišta u kojima se plin skladišti, radnih bušotina, kontrolno-mjernih bušotina, utisnih bušotina za slojnu vodu, nadzemnog postrojenja, priključnih i spojnih plinovoda.

(2) Nadzemno postrojenje iz stavka 1. ovog članka sastoji se od:

– kompresorske stanice s određenim brojem kompresorskih jedinica i pripadajućom opremom, dizajniranima za utiskivanje plina u ciklusu utiskivanja;

– postrojenja za pripremu povučenog plina prije isporuke u transportni sustav s osnovnim funkcijama: izdvajanje vode i kondenzata, redukcija tlaka, dehidracija plina i regulacija količina;

– mjernih uređaja kojima se mjeri količina utisnutoga, odnosno povučenog plina;

– kontrolno-upravljačkog centra iz kojeg se praćenjem tehnoloških parametara nadzire rad skladišta te upravlja radom svih objekata.

(3) Osnovni parametri za pogon skladišta plina definirani su odgovarajućom tehničkom dokumentacijom u skladu s važećom zakonskom regulativom.

(4) Radi sigurnosti rada skladišta za svaku radnu bušotinu, na temelju karakteristika ležišta i ugrađene bušotinske opreme, propisana je dopuštena maksimalna depresija, odnosno razlika između ležišnog tlaka i dinamičkog tlaka dna bušotine. Time je određena maksimalna količina plina koja se može povući, odnosno utisnuti na svakoj pojedinačnoj bušotini.

(5) Tehnički skladišni kapacitet te krivulja utiskivanja i krivulja povlačenja usklađene su s važećim rudarskim projektom.

(6) Na kraju svakog ciklusa utiskivanja i ciklusa povlačenja potrebno je osigurati potrebno vrijeme mirovanja ležišta te obaviti hidrodinamička mjerenja u određenim bušotinama. Interpretacijom tih mjerenja dobivaju se podaci potrebni za provjeru i redefiniranje parametara za pogon skladišta.

(7) Skladištenje plina obavlja se na eksploatacijskom polju ugljikovodika PSP Okoli, koje je zbog fizičkih karakteristika ležišta predviđeno za sezonsko uravnoteženje plinskog sustava i na kojem je moguće ostvariti po jedan ciklus utiskivanja i povlačenja tijekom skladišne godine.

Članak 6.

(1) Skladište je priključeno na transportni sustav kojim upravlja operator transportnog sustava.

(2) Utiskivanje ili povlačenje plina obavlja se na ulazu u skladište, odnosno izlazu iz skladišta na način kako je utvrđeno ovim Pravilima i Ugovorom o skladištenju plina (u daljnjem tekstu: Ugovor).

III. POVEZIVANJE SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA S OSTALIM DIJELOVIMA PLINSKOG SUSTAVA

Članak 7.

(1) Povezivanje skladišta s transportnim sustavom i/ili distribucijskim sustavom obavlja se radi stvaranja preduvjeta za sigurnu i pouzdanu isporuku plina Korisnicima.

(2) Operator će osigurati razmjenu informacija s međusobno povezanim operatorima, uvažavajući pravila za razmjenu podataka propisana Mrežnim pravilima transportnog sustava i Mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava.

Povezivanje sustava skladišta plina s transportnim sustavom

Članak 8.

(1) Priključenje skladišta na transportni sustav ili povećanje priključnog kapaciteta postojećeg priključka provodi se u skladu s odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava.

(2) Operator i operator transportnog sustava uredit će međusobna prava i obveze te način razmjene podataka kako bi osigurali učinkovito i pouzdano funkcioniranje, razvoj i planiranje održavanja međusobno povezanih sustava te sklopili ugovor o međusobnim pravima i obvezama.

Povezivanje sustava skladišta plina s distribucijskim sustavom

Članak 9.

(1) Priključenje skladišta na distribucijski sustav ili povećanje priključnog kapaciteta postojećeg priključka provodi se u skladu s odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava.

(2) Operator i operator distribucijskog sustava dužni su urediti međusobna prava i obveze te način razmjene podataka, a kako bi osigurali učinkovito i pouzdano funkcioniranje, razvoj i planiranje održavanja međusobno povezanih sustava te sklopili ugovor o međusobnim pravima i obvezama.

IV. RAZVOJ, GRAĐENJE I ODRŽAVANJE SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA

Planiranje razvoja sustava skladišta plina

Članak 10.

(1) Operator vodi, održava i razvija siguran, pouzdan i učinkovit sustav skladišta plina.

(2) Razvoj skladišta obuhvaća izgradnju novog skladišta, kao i povećanje kapaciteta utiskivanja, kapaciteta povlačenja i/ili radnog volumena na postojećem skladištu, povećanje sigurnosti i pouzdanosti rada postojećeg skladišta te smanjenje negativnih utjecaja na okoliš.

(3) Operator izrađuje plan razvoja sustava skladišta plina (u daljnjem tekstu: plan razvoja) pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski učinkovite te osigurati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom.

(4) Operator mora planirati razvoj skladišta na način da bude odgovarajuće dimenzioniran za obavljanje ugovorenih ili planiranih usluga skladištenja plina uz potpuno ispunjavanje svih zakonskih obveza.

(5) Pri izradi planova razvoja treba odabrati rješenje koje potpuno zadovoljava tehničke kriterije uz uvažavanje načela minimalnih troškova.

(6) Plan razvoja mora biti u skladu sa Strategijom energetskog razvoja i Programom provedbe strategije energetskog razvoja Republike Hrvatske, vodeći računa o ekonomskim uvjetima.

Građenje i održavanje sustava skladišta plina

Članak 11.

(1) Operator na temelju odobrenog plana razvoja gradi nove objekte, rekonstruira, dograđuje i modernizira postojeće objekte na skladištu.

(2) Aktivnosti iz stavka 1. ovog članka povode se u skladu s odredbama zakona i propisa kojima se uređuje područje energetike i rudarstva.

(3) Projektiranje, gradnja, rad i održavanje rudarskih objekata i postrojenja izvodi se u skladu s valjanim tehničko-tehnološkim rješenjima uz potpuno ispunjavanje svih zakonskih obveza.

(4) Operator ima pravo prodati plin pridobiven tijekom izvođenja rudarskih radova koji se izvode u svrhu istraživanja mineralnih sirovina kojima je svrha utvrditi mogućnost skladištenja ugljikovodika u geološkim strukturama te uvjete eksploatacije.

(5) U slučaju prodaje plina, Operator raspoložive količine plina prodaje na temelju otvorenog postupka prodaje.

(6) Natječaj za prodaju plina Operator objavljuje na svojoj internetskoj stranici i najmanje jednom javnom glasilu.

Članak 12.

(1) Za potrebe osiguranja redovnog pogona Operator provodi aktivnosti održavanja kako bi osigurao najveću moguću razinu sigurnosti, pouzdanosti, raspoloživosti i učinkovitosti skladišta.

(2) Operator provodi preventivna i zakonom predviđena ispitivanja i preglede, štiti skladište od štetnih utjecaja i nadzire aktivnosti trećih osoba u svojem prostoru.

(3) Održavanje skladišta obavlja se sustavno, planskim izvođenjem radova redovitog održavanja skladišta, odnosno njegovih dijelova te otklanjanjem kvarova ili nedostataka.

(4) Pod kvarovima ili nedostacima iz stavka 3. ovoga članka podrazumijevaju se oštećenja, propuštanja, kvarovi opreme te sve druge okolnosti koje za posljedicu imaju ili bi mogle imati ugrozu života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini, nastanak većih ili novih kvarova ili nedostataka, kao i onečišćenje okoliša.

(5) Planirane aktivnosti na skladištu koje nemaju utjecaja na skladištenje plina odnosno na kapacitet skladištenja i mogu se odvijati u bilo koje doba bez prethodne najave Korisnicima.

V. UPRAVLJANJE I NADZOR NAD SUSTAVOM SKLADIŠTA PLINA

Upravljački centar sustava skladišta plina

Članak 13.

(1) Za potrebe učinkovitog i pouzdanog upravljanja i održavanja skladišta Operator je obvezan nadzirati rad skladišta, sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova, parametara kvalitete plina te pouzdanosti isporuke plina.

(2) Nadzor rada i upravljanje skladištem obavlja se neprekidno iz upravljačkog centra Operatora te sustavnim operativnim nadzorom skladišta.

(3) Operator će voditi skladište na način da zadovolji uvjete propisane provjerenom projektnom dokumentacijom uz uvažavanje tehničkih i pogonskih ograničenja skladišnog sustava.

(4) Tehnička i pogonska ograničenja skladišta temelje se na maksimalnome dopuštenom tlaku ležišta i nadzemnog postrojenja te minimalnom tlaku ležišta, kao i tlaku sustava na koji je priključen.

(5) Upravljački centar Operatora surađivat će i razmjenjivati informacije s operatorom transportnog sustava, i Korisnicima u poslovima vezanim za nominacije, uravnoteženje transportnog sustava, suradnju za vrijeme poremećaja u djelatnosti skladištenja ili transporta te u kriznim stanjima, a sve u skladu s važećom zakonskom regulativom.